

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 5Obdo/86/2020
Identifikačné číslo spisu: 6111216621
Dátum vydania rozhodnutia: 30.11.2021
Meno a priezvisko: JUDr. Ivana Nemčeková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:6111216621.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu: Peter Spodniak - P. S. GROUP, s miestom podnikania Ďumbierska 2, Banská Bystrica, IČO: 30 563 852, právne zastúpeného: URBÁNI & Partners s.r.o., so sídlom Skuteckého 17, Banská Bystrica, IČO: 36 646 181, proti žalovanej: Ing. P. F., nar. XX. F. XXXX, bytom X., právne zastúpenej: JUDr. Peter Púchovský, advokát, so sídlom Komenského 3, Banská Bystrica, o zaplatenie 3497,96 euro s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Banská Bystrica pod sp. zn. 63Cb/205/2011, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 26. júna 2019, č. k. 41Cob/118/2018-612, v znení opravného uznesenia z 21. októbra 2020, č. k. 41Cob/118/2018-750, takto

rozhodol:

I. Dovolanie o d m i e t a .

II. Žalovaná m á voči žalobcovi n á r o k na plnú náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Banská Bystrica (ďalej tiež „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 24. mája 2018, č. k. 63Cb/205/2011-565 v znení opravného uznesenia zo 14. septembra 2020, č. k. 63Cb/205/2011-736, uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi 3497,96 euro s 0,05 % úrokom z omeškania za každý deň omeškania z dlžnej istiny od 19. marca 2011 do zaplatenia, v lehote troch dní od právoplatnosti rozhodnutia (I. výrok) a žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania voči žalovanej vo výške 100 % (II. výrok).

Titulom pre priznaný peňažný nárok bolo plnenie podľa Zmluvy o dielo - „Polyfunkčný dom, Banská Bystrica, par. č. XXX“ (ďalej tiež „Zmluva o dielo“). Predmetom diela bolo vykonanie elektroinštalačných prác v rozsahu vymedzenom v Zmluve o dielo.

2. Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej tiež „odvolací súd“) na odvolanie žalovanej rozsudkom z 26. júna 2019, č. k. 41Cob/118/2018-612 v znení opravného uznesenia z 21. októbra 2020, č. k. 41Cob/118/2018-750, zmenil rozsudok súdu prvej inštancie tak, že žalobu zamietol a žalovanej voči žalobcovi priznal nárok na plnú náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho

konania. Odvolací súd, vychádzajúc zo skutkového stavu tak, ako vyplynul z dokazovania vykonaného pred súdom prvej inštancie, posúdil dôvodnosť nároku žalobcu a dospel k záveru, že žalobca neunesol dôkazné bremeno

v súvislosti s preukázaním splnenia jeho zmluvnej povinnosti v zmysle ustanovenia § 554 ods. 1 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov

(ďalej aj „OBZ“). Podľa názoru odvolacieho súdu, právo na zaplatenie ceny diela, ktoré malo byť fakturované v konečnej faktúre s odpočítanými poskytnutými platbami, mohlo vzniknúť žalobcovi pri splnení dvoch (zmluvných) podmienok, a to po dokončení diela

a jeho protokolárnym prevzatím (zápisom), nielen na základe vykonania diela s tým,

že sa umožnilo žalovanej v zmysle § 555 ods. 1 OBZ s dielom nakladať, resp. ho užívať

na základe právoplatného kolaudačného rozhodnutia, teda ani faktickým ukončením diela žalobcom. V tomto kontexte uviedol, že zo zmluvy o dielo a zo skutkových zistení vyplynulo, že nebola splnená (dohodnutá) podmienka pre vznik práva na zaplatenie ceny diela, t. j. protokolárne odovzdanie a prevzatie diela. Konštatoval, že: „Pre vznik práva na zaplatenie ceny diela nie je rozhodujúce, že predmet diela žalovaná užíva, takto nebol vznik práva na zaplatenie ceny diela dohodnutý“. Objednávateľ je povinný vykonať dielo prevziať (§ 537 ods. 2 OBZ) a splnenia tejto povinnosti sa možno domáhať, podmienkou však je, že dielo bolo vykonané jeho riadnym ukončením (§ 554 ods. 1 OBZ).

Pokiaľ objednávateľ za týchto podmienok dielo neprevezme, je v omeškani (§ 370 OBZ)

s dôsledkami s tým spojenými. Pokiaľ odovzdávajúci protokol nie je objednávateľom podpísaný, nie je možné považovať dielo za odovzdané a prevzaté. Odvolací súd uzavrel, že v takom prípade sa zhotoviteľ voči objednávateľovi môže domáhať prevzatia diela, nie však zaplatenia ceny diela.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodzoval z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b/ CSP z dôvodu,

že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá

v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená. Žalobca k tomuto dovolaciemu dôvodu uviedol, že: „, nakoľko právny stav veci ohľadne dôsledkov ukončenia zmluvného vzťahu medzi žalobcom a žalovaným nie je súdmi nižších inštancií posúdený rovnako, pričom relevantný výklad súdu I. inštancie je podľa žalobcu správny a na rozdiel od názoru odvolacieho súdu aj udržateľný, je potrebné vyložiť prečo súd poskytol právnu ochranu žalovanej na úkor žalobcu i vtedy, ak žalovaná konala proti poctivému obchodnému styku, dielo užíva, skolaudovala ho a napriek tomu nárok žalobcu daný nie je. Kým v prípade stavebného zákona je zrejmé, že kolaudovať nemožno rozostavené dielo, pričom museli byť predložené všetky relevantné doklady od diela k danému konaniu, odvolací súd nevidí vznik nároku na strane žalobcu. Rozhodnutie odvolacieho súdu

tak spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci, a to od posúdenia otázky vzniku nároku na plnenie.... Ak ani výzva na odovzdanie a prevzatie diela nie je postačujúca, potom treba považovať takéto konanie za účelové a rozporné so základnými princípmi, na ktorých stojí obchodnoprávny kódex a neposkytnúť ochranu takémuto žalovanému. Nemôže byť žiaden dôvod k tomu, aby žalobca nebol ochránený voči svojvôli žalovanej odignorovaním vykonaného dokazovania tak, ako to učí odvolací súd.“ Dovolateľ navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej tiež „dovolací súd“ alebo „najvyšší súd“) dovolaniu vyhovel a zmenil rozsudok odvolacieho súdu tak, že žalobe vyhovie.

4. Žalovaný vo vyjadrení k dovolaniu navrhol, aby dovolací súd podané dovolanie, vzhľadom na nevymedzenie dovolacej právnej otázky a zmätočnosť dovolacieho návrhu, ako neprípustné odmietol.

5. K tomuto vyjadreniu dovolateľ repliku nepodal.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení,

že dovolanie podala strana sporu v zákonom stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP),

v neprospech ktorej bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP) najskôr skúmal, či sú dané procesné predpoklady pre to, aby mohol uskutočniť meritórny dovolací prieskum napadnutého rozhodnutia a

konania, ktoré mu predchádzalo a dospel k záveru, že dovolanie žalobcu je potrebné odmietnuť pre jeho neprípustnosť.

7. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorým nemožno napadnúť každé rozhodnutie odvolacieho súdu. Výnimočnosť tohto opravného prostriedku zodpovedá právna úprava jeho prípustnosti. Najvyšší súd v rozhodnutiach vydaných do 30. júna 2016 opakovane vyjadril záver, aktuálny aj v súčasnosti, že právo na súdnu ochranu

nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je nepochybne tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšej inštancie, sa v občianskoprávnom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých občianskoprávny súd môže konať a rozhodnúť

o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred občianskoprávnym súdom, vrátane dovolacieho konania (I. ÚS 4/2011). Otázky posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu.

8. Podľa ustanovenia § 428 CSP musí dovolateľ v dovolaní popri všeobecných náležitostiach podania uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

9. Podľa ustanovenia § 419 CSP, proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

10. Podľa § 421 ods. 1 CSP, dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

11. Podľa § 432 ods. 1, 2 CSP, dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. (2) Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia.

12. Vychádzajúc z vyššie citovaných zákonných ustanovení je zrejmé, že na to, aby sa mohol dovolací súd zaoberať dovolaním, musia byť splnené predpoklady prípustnosti dovolania vyplývajúce z ustanovenia § 421 CSP a tiež podmienky dovolacieho konania, t. j. okrem iného, aby dovolanie bolo odôvodnené dovolacími dôvodmi, aby išlo o prípustné dovolacie dôvody a aby tieto dôvody boli vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až § 435 CSP.

13. Dovolací súd si plne uvedomuje, že by bolo v rozpore s princípmi spravodlivého procesu, pokiaľ by sa pri posudzovaní náležitostí dovolania uplatňoval prílišný formalizmus alebo nadmerný tlak na dopĺňanie takých náležitostí dovolania, ktoré nemajú oporu v zákone, alebo idú nad rámec zákona. V rozpore s týmito princípmi však nie je prístup majúci

na zreteli, že ustanovenia Civilného sporového poriadku vyžadujú istú mieru nielen obsahového, ale aj formálneho vyjadrenia dôvodov, z ktorých procesná strana vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania. Najvyšší súd zastáva názor, podľa ktorého, ak nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu,

je (procesnou) povinnosťou strany vysvetliť v dovolaní, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a označiť v dovolaní náležitým spôsobom dovolací dôvod. V prípade dovolania, v ktorom absentuje uvedené vymedzenie, súd nevyvíja procesnú iniciatívu smerujúcu

k doplneniu dovolania; jediný prípad, v ktorom súd výnimočne vedie dovolateľa k tomu, aby svoje dovolanie niečím doplnil alebo nedostatok niečoho v dovolacom konaní odstránil, vyplýva totiž z

ustanovenia § 436 ods. 1 CSP (v tejto súvislosti vid' aj uznesenie najvyššieho súdu, sp. zn. 3Cdo/74/2017).

14. Dovolací súd je teda povinný pracovať s takým dovolaním, aké podala strana a nie je možné vyzývať dovolateľa na odstránenie väd dovolania. Tento prístup súvisí s dôsledným zachovávaním dispozičného princípu a princípu právnej istoty, ako aj procesnej zodpovednosti strán za ochranu svojich práv. Odstraňovanie nedostatkov rozhodnutia

a konania jemu predchádzajúceho prostredníctvom (mimoriadnych) opravných prostriedkov je výlučne v dispozícii strán sporu. Zákon predpokladá,

že advokát/vysokoškolsky vzdelaná osoba v odbore právo je subjektom, ktorého odborné znalosti a schopnosti majú kvalifikovaným dovolaním prispieť k rýchlemu, hospodárnemu a plynulému priebehu dovolacieho konania. Uvedené vyplýva aj z čl. 11 ods. 3 Základných princípov, na ktorých je Civilný sporový poriadok postavený a podľa ktorého, kto sa verejne hlási k určitej profesijnej odbornosti, považuje sa za schopného konať s náležitou znalosťou veci spojenou s touto odbornosťou. To znamená, že úkony realizované takouto osobou majú obsahovať všetky zákonom ustanovené náležitosti úkonov (obdobne aj uznesenie najvyššieho súdu, sp. zn. 4Obdo/58/2018 a 4Obdo/30/2018).

15. Pokiaľ však dovolateľ, kvalifikovane zastúpený advokátom, pri vymedzení dovolacieho dôvodu podľa § 432 CSP nesplní všetky uvedené kumulatívne podmienky, nemôže dovolací súd pristúpiť k skúmaniu prípustnosti (a následne dôvodnosti) podaného dovolania. Ak tieto podmienky splnené nie sú, dovolací súd musí dovolanie v tejto časti odmietnuť podľa ustanovenia § 447 písm. f/ CSP.

16. Pre všetky tri procesné situácie, v ktorých § 421 ods. 1 CSP pripúšťa dovolanie, má mimoriadny význam obsah pojmu „právna otázka“, a to, ako dovolateľ túto otázku zafinuje a špecifikuje v dovolaní. Otázkou relevantnou z hľadiska § 421 ods. 1 CSP môže byť pritom len otázka právna (teda v žiadnom prípade nie skutková otázka).

Zo zákonodarcom zvolenej formulácie tohto ustanovenia vyplýva, že môže ísť tak o otázku hmotnoprávnu (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine a pod.), ako aj o otázku procesnoprávnu, ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení (pozri napr. uznesenie najvyššieho súdu, sp. zn. 3Cdo/158/2017).

17. Dôvod prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP zároveň predpokladá, že právnu otázku dovolací súd dosiaľ neriešil a je tu daná potreba, aby dovolací súd ako najvyššia súdna autorita takúto otázku (t. j. právne posúdenie veci odvolacím súdom, s ktorým dovolateľ nesúhlasí) vyriešil. Taktiež platí, že právna otázka, ktorú má dovolací súd vo svojom rozhodnutí riešiť, musí byť rozhodujúca (kľúčová) pre rozhodnutie vo veci samej. To znamená, že dovolací súd nemôže riešiť hypotetické otázky, ktoré nemajú, resp. v ďalšom konaní nemôžu mať vplyv na meritórne rozhodnutie a ani akademické otázky, ktoré nemajú vôbec súvis s rozhodovaným sporom. Pre posúdenie, či ide o právnu otázku, kľúčovú pre rozhodnutie vo veci samej, a teda aj pre posúdenie prípustnosti dovolania, nie je rozhodujúci subjektívny názor strany sporu, že daná právna otázka môže byť pre ňu rozhodujúca, ale výlučne záver súdu rozhodujúceho o jeho dovolaní.

18. Z obsahu dovolania v predmetnom spore však vyplýva, že dovolateľ videl dovolací dôvod uvedený v § 421 ods. 1 písm. b/ CSP v posúdení jeho dôkazného bremena o dôvodnosti uplatneného nároku na zaplatenie ceny diela, keď namieta záver, ku ktorému dospel odvolací súd, že žalobca neunesol dôkazné bremeno preukázať splnenie zmluvnej povinnosti v zmysle § 554 ods. 1 Obchodného zákonníka. Dovolací súd uvádza,

že ak žalobca v dovolaní poukazuje na to, že odvolací súd z vykonaného dokazovania nezistil správne skutkový stav a nesprávne vec preto právne posúdil, a to vo vzťahu

k riešeniu niektorej právnej otázky, nepôjde o dôvod nesprávneho právneho posúdenia veci, ale o napadnutie rozhodnutia odvolacieho súdu pre nedostatočné zistenie skutkového stavu. Predložením vlastnej verzie skutkového stavu, ktorý považoval za dôležitý pre rozhodnutie, dovolateľ nesmeruje proti

právnemu posúdeniu vecí, ale proti skutkovým zisteniam. Nemôže byť v tomto smere postačujúce, nakoľko je dovolací súd viazaný obsahovým vymedzením dovolacieho dôvodu, aby namiatané nesprávne právne posúdenie vecí bolo uvedené len odkazom na zákonné ustanovenie, ale je potrebné, aby dovolateľ konkrétne uviedol právnu otázku a uviedol, prečo zaujal odvolací súd nesprávny názor na jej riešenie (pozri Števíček M., Ficová S., Baricová J., Mesiarkinová S., Bajánková J., Tomašovič M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2016, str. 1409).

19. V danom spore odvolací súd jednoznačne vyvodil z vykonaného dokazovania a po ustálení skutkového stavu, že žalobca ako zhotoviteľ si nespĺnil zmluvnú povinnosť vykonať dielo riadnym ukončením diela a odovzdaním diela žalovanej ako objednávateľovi.

Z dovolania podaného žalobcom dovolací súd ohľadne vyššie uvedeného nezistil, akú právnu otázku mal odvolací súd vyriešiť nesprávne. Dovolateľ uviedol len všeobecnú charakteristiku nesprávnosti napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu a nesprávnosť riešenia skutkovej otázky, a to v súvislosti so vznikom práva na zaplatenie ceny diela.

Z dovolania vyplýva, že žalobca „len“ nesúhlasí s právnym názorom odvolacieho súdu na riešenie skutkového zistenia (posúdenie nároku žalobcu na zaplatenie ceny diela), ktorý je odlišný od právneho názoru súdu prvej inštancie, právnu otázku však v zmysle vyššie uvedeného nevydelzil spôsobom uvedeným v § 432 ods. 2 CSP.

20. Dovolací súd dospel k záveru, že argumentáciu v dovolaní nemožno považovať za vyjadrenú dovolaciu otázku (dovolacie otázky), ako má na mysli ustanovenie § 421 ods. 1 písm. b/ CSP. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu.

O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Podľa obsahu dovolania dovolateľ považoval za nesprávny záver odvolacieho súdu, týkajúci

sa neunesenia jeho dôkazného bremena o dôvodnosti uplatneného nároku na zaplatenie ceny diela, a to z dôvodu nesprávneho vyhodnotenia skutkového stavu súdom. Tento záver odvolacieho súdu ale nebol výsledkom aplikácie či interpretácie konkrétneho ustanovenia právneho predpisu, ale bol výsledkom procesu komplexného vyhodnotenia skutkových okolností prejednávanej veci, ktoré v konaní vyšli najavo a ktoré v rámci zásady voľného hodnotenia dôkazov odvolací súd viedli k prijatiu tohto rozhodnutia. Pokiaľ dovolateľ

s týmto rozhodnutím nesúhlasí a poukazuje na to, že odvolacím súdom posúdený stav v dovolaní napádanom rozhodnutí ohľadne vyhodnotenia skutočnosti, že zatiaľ nebolo preukázané zmluvne dohodnuté protokolárne odovzдание a prevzatie diela, a teda

že žalobca nepreukázal, že mu vzniklo právo na zaplatenie ceny diela, je nesprávny, ide podľa názoru dovolacieho súdu, okrem námietok k skutkovým záverom, o polemiku dovolateľa s právnym názorom odvolacieho súdu či kritiku toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu otázky splnenia Zmluvy o dielo, čo významovo nezodpovedá kritériu uvedenému v ust. § 421 ods. 1 písm. b/ CSP.

21. Dovolací súd zvýrazňuje, že právna otázka relevantná podľa ust. § 421 ods. 1 písm. b/ CSP musí byť procesnou stranou v dovolaní vymedzená jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom, ktorý umožňuje posúdiť prípustnosť dovolania. Žalovaný v tomto prípade však dovolaní právnu otázku, o ktorej tvrdí, že ešte nebola dovolacím súdom vyriešená, nešpecifikoval (keď len poukázal na niektoré podľa neho mylné skutkové a právne závery odvolacieho súdu, oproti záverom prijatým súdom prvej inštancie) a takto logicky nemohlo dôjsť ani k splneniu ďalšej povinnosti dovolateľa argumentovať tiež v smere rozhodnosti (významnosti) údajne nesprávne riešenej právnej otázky pre rozhodnutie odvolacieho súdu (ktorá povinnosť argumentácie so sebou nesie schopnosť presvedčiť, že pri odlišnom riešení nastolenej právnej otázky by musel súd dospieť k celkom inému - t.j. pre dovolateľa prospešnejšiemu - rozhodnutiu). Aj v tomto prípade platí, že samotná polemika dovolateľa s právnymi závermi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo len kritika toho, ako odvolací súd rozhodol, nezodpovedajú významovo kritériu uvedenému v § 421 ods. 1 písm. b/ CSP. Dovolací súd

nemôže svoje rozhodnutie založiť na domnienkach alebo predpokladoch o tom, ktorú právnu otázku mal dovolateľ na mysli. Mohol by tým podsúvať strane sporu majúcej záujem na zvrátení výsledku konania pred súdmi nižších inštancií (za cenu porušenia princípu rovnosti zbraní) svoje vlastné úvahy o tom, čo je pre rozhodnutie vo veci zásadné, pominúc na tomto mieste ďalšie riziko dezinterpretácie obsahu dovolania (nesprávneho vyloženia dovolacím súdom, správnosť ktorej právnej úvahy súdov nižších inštancií alebo niektorého z nich mal dovolateľ v úmysle namietat'). (K tomu obdobne pozri uznesenie najvyššieho súdu z 27. augusta 2019, sp. zn. 4Obdo/43/2018, ktoré prešlo testom ústavnosti v zmysle uznesenia Ústavného súdu SR zo 14. októbra 2021, č. k. III. ÚS 555/2021-21).

22. Ani pri posudzovaní dovolania žalobcu podľa celého obsahu tohto mimoriadneho opravného prostriedku (§ 124 ods. 1 CSP, § 438) však z neho nevyplýva, konkrétne ktorou „právnou“ otázkou (odvolacím súdom riešenou, dovolacím súdom ale dosiaľ neriešenou) bola podľa jeho názoru založená prípustnosť ním podaného dovolania v zmysle ust. § 421 ods. 1 písm. b/ CSP. V dôsledku nevymedzenia právnej otázky relevantnej v zmysle tohto ustanovenia neboli dané predpoklady pre uskutočnenie meritórneho dovolacieho prieskumu.

23. Aj v tomto smere dovolací súd zdôrazňuje, že v prípade absencie vymedzenia právnej otázky nemôže najvyšší súd pristúpiť k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešili súd prvej inštancie a odvolací súd.

Ak by postupoval inak (opačne), uskutočnil by procesne neprípustný bezbrehý dovolací prieskum priečiaci sa nielen (všeobecne) novej koncepcii právnej úpravy dovolania a dovolacieho konania zvolenej v CSP, ale aj (konkrétne) cieľu sledovanému ustanovením § 421 ods. 1 CSP (tu por. Števček M., Ficová S., Baricová J., Mesiarkinová S., Bajánková J., Tomašovič M. a kol., Civilný sporový poriadok, Komentár, Praha: C. H. BECK, str. 1382, ako aj rozhodnutia najvyššieho súdu vo veciach, sp. zn. 1Cdo/23/2017, 2Cdo/117/2017, 4Cdo/95/2017, 7Cdo/140/2017 či 8Cdo/78/2017). Z týchto dôvodov najvyšší súd uzatvára, že dovolanie žalobcu, opierajúce sa o úpravu v ust. § 421 CSP, nevymedzuje právnu otázku relevantnú z hľadiska odseku 1 písm. b/ tohto ustanovenia.

Pri viazanosti dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP) tak, ako ich (ne)vymedzil žalobca v podanom dovolaní, bol dovolací súd oprávnený predmetnú námietku skúmať iba v tom smere, či zodpovedá ustanoveniu § 432 ods. 2 CSP. Dovolateľove konštatovanie, na základe jeho argumentácie, že napádané rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v takejto špecifikácii ešte nebola dovolacím súdom vyriešená, avšak bez bližšej konkretizácie takejto právnej otázky, nemožno považovať za relevantné vymedzenie dovolacích dôvodov v zmysle § 432 CSP.

24. Žiada sa najvyššiemu súdu dodať, že si je vedomý dôležitosti a opodstatnenosti požiadavky posudzovania celého textu dovolania z hľadiska možného vlastného vyabstrahovania právnej otázky v zmysle ust. § 421 ods. 1 CSP, a to pre naplnenie obsahu práva na súdnu

(a inú právnu) ochranu, ktorá nespočíva len v tom, že osobám nemožno brániť v uplatnení práva alebo ich diskriminovať pri jeho uplatňovaní, pričom jeho obsahom je i zákonom upravené relevantné konanie súdov a iných orgánov. Do obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR nepochybne patrí aj ochrana, ktorá sa účastníkovi poskytuje v konaní o opravných prostriedkoch, vrátane mimoriadnych. Takúto ochranu musí (tu dovolací) súd poskytnúť ale len v prípade, že strana konania splní všetky predpoklady vyžadované zákonom na poskytnutie ochrany v opravnom konaní (porovnaj II. ÚS 78/05, II. ÚS 249/05). Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže dovolacie konanie uskutočniť, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu. Pritom mal dovolací súd na zreteli aj recentnú judikatúru Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „ústavný súd“), z ktorej vyplýva, že ústavný súd vyžaduje (I. ÚS 115/2020), „...aby právna otázka z dovolania jasne vyčnievala a takisto

aby z dovolania vyčnievalo aj právne posúdenie veci, ktoré pokladá dovolateľ za nesprávne s uvedením toho, v čom má spočívať táto nesprávnosť...preto musí pripraviť jasné, zreteľné, vecné a zmysluplné vymedzenie namietaného nesprávneho právneho posúdenia spornej právnej otázky“. Ústavný súd v

náleze z 30. septembra 2021, č. k. II. ÚS 291/2021 - 48, najvyššiemu súdu (v inej veci) priamo vyčítal, že „nepripustným spôsobom vyabstrahoval z dovolania právnu otázku, ktorá z neho nevyplývala, ani ju z dovolania ako celku nemožno vyvodit', pričom zároveň takto sformulovaná právna otázka nebola otázkou, na ktorej odvolací súd založil svoje rozhodnutie a dovolateľ ani len netvrdí, že sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, že v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola absentujúca otázka vyriešená alebo je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne“.

25. Vo svetle vyššie uvedeného teda dovolací súd dôkladne zvažoval prípustnosť dovolania podaného dovolateľom s výslovným odkazom na ust. § 421 ods. 1 písm. b/ CSP, avšak ani posúdením celého obsahu dovolania nemohol konštatovať splnenie náležitostí vyžadovaných ust. § 432 ods. 1, 2 CSP. Z dovolania, ktoré podrobne vyjadrovalo na jednej strane spokojnosť s rozhodnutím súdu prvej inštancie, ktorým bolo žalobe vyhovené a na strane druhej nespokojnosť so zmeňujúcim (opačným) rozhodnutím dovolacieho súdu, s ktorým len polemizovalo a poukazovalo predovšetkým na skutkové závery oboch nižších súdov, nebolo možné vyrozumiť dovolaciu právnu otázku v zmysle ust. § 421 ods. 1 písm. b/ CSP a § 432 ods. 1, 2 CSP. Z textu dovolania nebolo zreteľné, či v okolnostiach danej veci dovolateľ žiada o posúdenie sporu z hľadiska otázky splatnosti zmluvne dohodnutej ceny diela (§ 548 OBZ) a v tomto kontexte z hľadiska právneho významu vykonanej „revízie diela“ a vydaného kolaudačného rozhodnutia za aplikácie ním citovaného ustanovenia Stavebného zákona, alebo otázky vykonania diela (§ 554 OBZ) a významu protokolárneho odovzdania diela, či otázky právneho významu výzvy zhotoviteľa na odovzdanie a prevzatie diela alebo otázky (ne)poskytnutia ochrany konaniu objednávateľa proti poctivému obchodnému styku. Dovolací súd k tomu len dodáva, že nie je jeho úlohou „hádať“, čo dovolateľ povedal a čo tým zamýšľal. Z tohto hľadiska obsahujú kvalitu dovolania (okrem písárskeho chybného označenia dovolacieho súdu v dovolacom návrhu) spochybňuje aj jeho celkom zmatečná časť, v ktorej dovolateľ zjavne mimo predmetu sporu v časti II. uvádza, že by „nikdy neuzavrel dohodu, ktorej cieľom malo byť definitívne urovanie zmluvného vzťahu so žalovaným“....“A preto argumentácia súdov oboch inštancií sú extenzívnymi elaborátmi, ktoré v konkrétnom ustanovení ZKR nemajú oporu“. ... a že „...nie je dôvod, aby v takomto prípade rovnosti strán sa prejav obchodného partnera mal vykladať inak, a teda že zmyslom je zachovať právomoc rozhodcovského súdu“.

26. Najvyšší súd uzatvára, že dovolateľ v dovolaní nevymedzil právnu otázku, od ktorej záviselo rozhodnutie dovolacieho súdu a následne malo zakladať nesprávne právne posúdenie veci. Bez uvedeného nemôže najvyšší súd pristúpiť k posúdeniu prípustnosti dovolania a v súvislosti s tým nahrádzať aktivitu dovolateľa. Na základe uvedeného je nepochybné, že v dovolaní žalobcu absentuje zákonom požadovaná náležitosť - dovolací dôvod v ňom nie je vymedzený spôsobom uvedeným v ust. § 432 CSP. Absenciu uvedeného považuje Civilný sporový poriadok za dôvod pre odmietnutie dovolania pre neprípustnosť.

27. Vzhľadom na skutočnosť, že žalobca nevymedzil uplatnený dovolací dôvod spôsobom uvedeným v ust. § 432 ods. 2 CSP, dovolací súd odmietol jeho dovolanie podľa ust. § 447 písm. f/ CSP.

28. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 druhá veta CSP).

29. Rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.